

II

(Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENT

EUROOPA PARLAMENDI OTSUS,

28. september 2005,

millega võetakse vastu Euroopa Parlamendi liikmete põhimäärus

(2005/684/EÜ, Euratom)

EUROOPA PARLAMENT,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 190 lõiget 5,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 108 lõiget 4,

võttes arvesse komisjoni arvamust, ⁽¹⁾

nõukogu nõusolekul ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Parlament koosneb "ühenduseks liitunud riikide rahvaste esindajatest". Need esindajad on vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 190 lõikele 1 "ühenduseks liitunud riikide rahvaste esindajad". Samasugust mõistet kasutatakse ka EÜ asutamislepingu artikli 190 lõikes 2 ("Igast liikmesriigist valitavate esindajate arv") ja EÜ asutamislepingu artikli 190 lõikes 3 ("Esindajad valitakse viieaastaseks tähtajaks"). Need sätted, mille kohaselt on parlamendiliikmed rahvaste esindajad, õigustavad põhimääruses mõiste "parlamendiliige" kasutamist.
- (2) Parlamendil on vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 199 esimesele lõigule õigus reguleerida oma siseküsimusi kodukorra abil, võttes seejuures arvesse käesolevat põhimäärust.
- (3) Põhimääruse artikliga 1 võetakse kasutusele mõiste "parlamendiliige" ja selgitatakse, et tegemist ei ole mitte parlamendiliikmete õiguste ega kohustustega, vaid mandaadi kasutamise eeskirjade ja üldiste tingimustega.

⁽¹⁾ Komisjoni 3. juuni 2003. aasta arvamus, mida kinnitas asepresident Wallström Euroopa Parlamendi 22. juuni 2005. aasta istungil.

⁽²⁾ Nõukogu 19. juuli 2005. aasta kiri.

- (4) Artiklis 2 kaitstava parlamendiliikmete vabaduse ja sõltumatuse tarvis on samuti vajalikud asjakohased eeskirjad, mida aga aluslepingute tekstides kusagil ei nimetata. Avaldusi, millega parlamendiliikmed kohustuvad mandaadist teatud ajahetkel loobuma või blankoavaldusi mandaadist loobumise kohta, mida erakond saab kasutada vastavalt oma äranägemisele, tuleks käsitleda parlamendiliikme vabaduse ja sõltumatusega mitteühildatavana ning seega ei tohiks need olla õiguslikult siduvad.
- (5) Artikli 3 lõikes 1 kasutatakse samasugust sõnastust nagu 20. septembri 1976. aasta otsusel ja üldistel valimistel Euroopa Parlamendi liikmete valimist käsitleva akti artikli 6 lõikes 1.
- (6) Artiklis 5 osutatud algatusõigus on iga parlamendiliikme esmane õigus. Parlamendi kodukord ei tohi seda õigust öönestada.
- (7) Artiklis 6 sätestatud dokumentidega tutvumise õigus, mis oli ette nähtud juba parlamendi kodukorras, on üks mandaadi täitmise oluline aspekt ja tuleks seega sätestada põhimääruses.
- (8) Artikkel 7 peab tagama, et vaatamata vastupidistele püüdlustele jääks keeleline mitmekesisus realselt püsima. Igasugune ükskõik millise ametliku keele diskrimineerimine tuleks välistada. See põhimõte peaks kehtima ka pärast Euroopa Liidu laienemist.
- (9) Vastavalt artiklitele 9 ja 10 saavad parlamendiliikmed oma kohustuste täitmise eest palka. Palga suuruse osas esitas Euroopa Parlamendi poolt kokku kutsutud ekspertide rühm 2000. aasta mais uuringu, mille kohaselt on õigustatud palk, mis moodustab 38,5 % Euroopa Kohtu kohtuniku põhipalgast.
- (10) Kuna palga, üleminekutoetuste ning vanadus-, invaliidsus- ja toitjakaotuspensionite maksmist rahastatakse Euroopa Liidu üldeelarvest, tuleks need maksustada ühenduse maksuga.
- (11) Tulenevalt parlamendiliikmete erilisest olukorrast, eelkõige seoses kohustuse puudumisega luua elukoht parlamendi töökohtades, ja nende erilisest seotusest liikmesriigiga, kus neid valiti, peaks liikmesriikidel olema võimalik rakendada palga, üleminekutoetuste ning vanadus-, invaliidsus- ja toitjakaotuspensionite suhtes siseriiklikke maksuõiguse sätteid.
- (12) Artikli 9 lõige 3 on vajalik, sest erakonnad ootavad sageli, et osa lõigetes 1 ja 2 nimetatud toetustest kasutatakse erakonna eesmärkide hüvanguks. Niisugune erakondade rahastamise vorm tuleks keelata.
- (13) Artikli 9 lõikes 2 ja artiklis 13 ette nähtud üleminekutoetus peab eelkõige aitama toime tulla ajavahemikus, mis jääb mandaadi lõppemise ja uuesti tööle asumise vahele. Mõne muu mandaadi ülevõtmise või avalikku sektorisse tööle asumisel muutub kõnealune otstarve kehtetuks.
- (14) Seoses arengutega liikmesriikide vanaduspensionite valdkonnas näib olevat otstarbekas, et endisel parlamendiliikmel oleks õigus vanaduspensionile pärast 63. eluaasta täitumist. Artikkel 14 ei piira liikmesriikide õigust võtta vanaduspensionari arvesse vastavalt siseriiklikule õigusele makstavate vanaduspensionite suuruse väljaselgitamisel.
- (15) Toitjakaotuspensioniga seonduvat reguleerivad sätted järgivad peamiselt Euroopa Ühenduses kehtivat õigust. Uuesti abiellunud lese õigused põhinevad kaasaegsel mõtteviisil, et neid õigusi tuleb käsitleda isikliku toetusena ja mitte üksnes "pensionina". Kõnealune õigus ei ole välistatud ka siis, kui lese ülalpidamine on tagatud kas tema enda sissetuleku või isikliku vara olemasolu tõttu.

- (16) Artikli 18 sätted on vajalikud, sest pärast põhimääruse jõustumist kaovad liikmesriikide kohustused, nagu haiguskulude hüvitamine, toetus või ravikindlustuse osamaksed. Neid toetusi võimaldatakse sageli pikema aja vältel kui mandaadi kestus.
- (17) Kulude hüvitamist reguleerivad sätted peavad järgima põhimõtteid, mille töötas välja Euroopa Kohus seoses lord Bruce'i kohtuasjas tehtud otsusega.⁽³⁾ Selle kohaselt võib parlament maksta kindlasummalisi toetusi nendel juhtudel, kui see on kohane vähendamaks halduskulusid ja -koormust, mis on seotud iga üksiku väljamineku kontrollimisega. See on vastavuses hea halduse põhimõtetega.
- (18) 28. mail 2003 kiitis parlamendi juhatus heaks rea uusi eeskirju parlamendiliikmetele kulude hüvitamise ja toetuste maksmise kohta realselt tekkinud kulude põhjal, mis peaksid jõustuma ühel ajal käesoleva põhimäärusega.
- (19) Liikmesriigid peaksid tagama, et säiliks eeskirjad, millega võrdsustatakse Euroopa Parlamendi liikmed oma mandaadi täitmisel enda liikmesriigis riigi parlamendi liikmetega. Nimetatud probleemi lahendamine Euroopa tasandil ei ole suure hulga väga erinevate õigusnormide olemasolu tõttu liikmesriikides võimalik. Euroopa Parlamendi liikmete mandaadi täitmine liikmesriigis, kus nad valiti, oleks ilma selliste normideta oluliselt raskendatud või isegi võimatu. Mandaadi tõhus täitmine on ka liikmesriikide huvides.
- (20) Artikli 25 lõige 1 on vajalik, sest väga erinevad siseriiklikud õigusnormid, mis parlamendiliikmete suhtes seni kehtivad, teevad võimatuks lahendada Euroopa tasandil kõiki probleeme, mis on seotud üleminekuga vanalt süsteemilt uuele kogu Euroopat hõlmavale süsteemile. Parlamendiliikmetele jäetud valikuõigus välistab õiguste piiramise või majandusliku halvemuse sellel üleminekul. Artikli 25 lõikes 2 sätestatu tuleneb vastavalt artikli 25 lõikele 1 tehtud otsusest.
- (21) Erinevate riikide siseriikliku olukorra erinevusi käsitletakse artiklis 29, mis lubab liikmesriikidel üleminekumeetmetena vastu võtta käesoleva põhimääruse sätetest erinevaid eeskirju. Need erinevused õigustavad ka liikmesriikidele võimaluse jätmist säilitada Euroopa Parlamendi liikmete ja riigi parlamendi liikmete võrdne töötasu,

OTSUSTAB:

I JAOTIS

EUROOPA PARLAMENDI LIIKMETE ÜLESANNETE TÄITMISE EESKIRJAD JA ÜLDISED TINGIMUSED

Artikkel 1

Käesoleva põhimäärusega sätestatakse Euroopa Parlamendi liikmete ülesannete täitmise eeskirjad ja üldised tingimused.

Artikkel 2

- 1) Parlamendiliikmed on vabad ja sõltumatud.

⁽³⁾ Kohtu 15. septembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 208/80, Rt. Hon. Lord Bruce of Donington v Eric Gordon Aspden, EKL 1981, lk 2205.

- 2) Kokkulepped seoses mandaadist loobumisega enne ametiaja lõppu või selle lõppedes on kehtetud.

Artikkel 3

- 1) Parlamendiliikmed hääletavad individuaalselt ja isiklikult. Neid ei seo mingid korraldused ega juhised.
- 2) Kokkulepped mandaadi täitmise viisi kohta on kehtetud.

Artikkel 4

Dokumendid ja elektroonilised salvestised, mille parlamendiliige on saanud, koostanud või saatnud, ei ole samaväärsed parlamendi dokumentidega, välja arvatud juhul, kui need esitati vastavalt kodukorrale.

Artikkel 5

- 1) Igal parlamendiliikmel on õigus esitada parlamendi algatusõiguse raames ühenduse aktide ettepanekuid.
- 2) Parlament määrab kodukorras kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused.

Artikkel 6

- 1) Parlamendiliikmel on õigus tutvuda kõikide parlamendi valduses olevate dokumentidega.
- 2) Lõige 1 ei kehti isiklike dokumentide ega arvete suhtes.
- 3) Lõike 1 kohaldamine ei piira Euroopa Liidu õigusakte ja institutsioonide kokkuleppeid dokumentidele juurdepääsu kohta.
- 4) Parlament määrab kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused.

Artikkel 7

- 1) Parlamendi dokumendid tõlgitakse kõikidesse ametlikesse keeltesse.
- 2) Suulised sõnavõttud tõlgitakse sünkroontõlget kasutades kõikidesse teistesse ametlikesse keeltesse.
- 3) Parlament määrab kindlaks käesoleva artikli rakendamise tingimused.

Artikkel 8

- 1) Parlamendiliikmed võivad moodustada fraktsioone.
- 2) Parlament määrab kodukorras kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused.

Artikkel 9

- 1) Parlamendiliikmetel on õigus piisavale palgale, mis tagab nende sõltumatuse.
- 2) Pärast mandaadi lõppemist on neil õigus üleminekutoetustele ja vanaduspensionile.
- 3) Kokkulepped seoses palga, üleminekutoetuste ja vanaduspensionide kasutamisega muudel kui isiklikel eesmärkidel on kehtetud.
- 4) Parlamendiliikme või endise parlamendiliikme surma korral on tema ülalpidamisel olnud isikutel õigus toitjakaotuspensionile.

Artikkel 10

Palka suurus on 38,5 % Euroopa Kohtu kohtuniku põhipalgast.

Artikkel 11

Palk, mida parlamendiliige saab seoses mandaadi täitmisega mõnes teises parlamendis, tasaarvestatakse palgaga.

Artikkel 12

- 1) Vastavalt artiklile 9 makstav palk maksustatakse ühenduse maksuga samadel tingimustel, mis on kindlaks määratud privileegide ja immunitetide protokollis artikli 13 alusel Euroopa ühenduste ametnike ja muude teenistujate jaoks.
- 2) Mahaarvamisi tööülesannete täitmisega seotud ja isiklike kulude, samuti peretoetuste ja sotsiaalsetel põhjustel makstavate toetuste puhul vastavalt nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määruse (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 260/68, millega kehtestatakse Euroopa ühendustele makstavate maksude kohaldamise tingimused ja kord, ⁽⁴⁾ artikli 3 lõigetele 2 kuni 4 siinkohal ei kohaldata.
- 3) Lõige 1 ei piira liikmesriikide pädevust rakendada palga suhtes siseriikliku maksuõiguse sätteid, tingimused et välditakse igasugust topeltmaksustamist.
- 4) Liikmesriikidel on õigus võtta palka arvesse muude sissetulekute maksumäära kindlaks määramisel.
- 5) Käesolevat artiklit kohaldatakse ka nii üleminekutoetuste kui vanadus-, invaliidsus- ja toitjakaotuspensionide puhul, mida makstakse vastavalt artiklitele 13, 14, 15 ja 17.
- 6) Vastavalt artiklitele 18, 19 ja 20 makstavaid toetusi ja vastavalt artiklile 27 pensionifondi tehtud osamakseid ei maksustata.

⁽⁴⁾ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 8. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 723/2004 (ELT L 124, 27.4.2004, lk 1).

Artikkel 13

- 1) Parlamendiliikmetel on pärast mandaadi lõppemist õigus saada üleminekutoetust vastavalt artiklis 10 sätestatud palga ulatuses.
- 2) See õigus kehtib iga mandaadi täitmisega seotud aasta kohta ühe kuu, minimaalselt siiski kuue ja maksimaalselt 24 kuu, jooksul.
- 3) Mandaadi ülevõtmise korral mõnes muus parlamendis või avalikku sektorisse tööle asumisel makstakse üleminekutoetust kuni mandaadi alguseni või avalikku sektorisse tööle asumiseni.
- 4) Surma korral makstakse üleminekutoetust viimast korda selles kuus, mille jooksul endine parlamendiliige suri.

Artikkel 14

- 1) Endistel parlamendiliikmetel on pärast 63. eluaasta täitumist õigus vanaduspensionile.
- 2) Nimetatud pension moodustab 3,5 % artikli 10 kohasest palgast iga mandaadi täitmisega seotud täisaasta eest ja ühe kaheteistkümnendiku iga järgneva kuu eest, kuid kokku mitte rohkem kui 70 %.
- 3) Õigus vanaduspensionile kehtib sõltumata kõikidest teistest makstavatest pensionitest.
- 4) Artiklit 11 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 15

- 1) Parlamendiliikmetel on mandaadi täitmise ajal tekkinud invaliidsuse korral õigus saada pensioni.
- 2) Artikli 14 lõiget 2 kohaldatakse *mutatis mutandis*. Pensioni suurus moodustab siiski vähemalt 35 % vastavalt artiklile 10 makstavast palgast.
- 3) Kõnealune õigus tekib mandaadist loobumisel.
- 4) Parlament määrab kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused.
- 5) Artiklit 11 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 16

Kui endisel parlamendiliikmel on samaaegselt õigus saada nii üleminekutoetust vastavalt artiklile 13 ja pensioni vastavalt artiklitele 14 või 15, siis kohaldatakse neid eeskirju, mille kasuks ta ise otsustab.

Artikkel 17

- 1) Parlamendiliikme või endise parlamendiliikme surma korral, kellel surma hetkel oli või oleks olnud tulevikus õigus saada pensioni vastavalt artiklile 14 või artiklile 15, on abikaasal ja ülalpeetavatel lastel õigus toitjakaotuspensionile.

- 2) Pensioni kogusumma ei tohi olla suurem kui pension, millele parlamendiliikmel oleks olnud õigus ametiaja lõpus või millele oli või oleks olnud õigus endisel parlamendiliikmel.
- 3) Lesestunud abikaasa saab 60 % lõikes 2 nimetatud summast, kuid vähemalt 30 % artikli 10 kohasest palgast. Kõnealune õigus kehtib ka uuesti abiellumise korral. See õigus kaob, kui konkreetse üksikjuhtumiga seotud asjaoludest selgub üheselt, et abielu sõlmiti ainult pensioni kindlustamise eesmärgil.
- 4) Ülalpeetavale lapsele makstakse 20 % lõikes 2 nimetatud summast.
- 5) Vajadusel jagatakse pensioni maksimaalne summa vastavalt lõigetes 3 ja 4 ette nähtud protsendimäärade abikaasa ja laste vahel.
- 6) Ülalpidamiseks ette nähtud summasid makstakse alates surmale järgneva kuu esimesest päevast.
- 7) Abikaasa surma korral kaob õigus pensionile selle kuu lõpus, mille jooksul ta suri.
- 8) Lapse õigus pensionile kaob selle kuu lõpus, mille jooksul täitub tema 21. eluaasta. Kõnealune õigus kehtib jätkuvalt kutsehariduse omandamise ajal, maksimaalselt siiski selle kuu lõpuni, mille jooksul täitub lapse 25. eluaasta. Ka kehtib kõnealune õigus edasi, kui laps ei ole haiguse või mõne kahjustuse tõttu võimeline ise endale elatist teenima.
- 9) Elukaaslased vastavalt liikmesriikides tunnustatud kooseluvormidele võrdsustatakse abikaasadega.
- 10) Parlament määrab kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused.

Artikkel 18

- 1) Parlamendiliikmetel ja endistel parlamendiliikmetel, kes saavad pensioni, samuti isikud, kellel on õigus toitjakaotuspensionile, on õigus seoses haiguse, raseduse või lapse sünniga tekkinud kulude hüvitamisele kahe kolmandiku ulatuses.
- 2) Parlament määrab kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused.

Artikkel 19

- 1) Parlamendiliikmetel on õigus kindlustuskaitsele riskide katteks, mis on seotud mandaadi täitmisega.
- 2) Parlament määrab kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused. Parlamendiliikmed kannavad ühe kolmandiku kindlustusmaksetest.

Artikkel 20

- 1) Parlamendiliikmetel on õigus seoses mandaadi täitmisega tekkivate kulude hüvitamisele.
- 2) Reisimisel töökohtadesse ja sealt tagasi ning muude lähetuste puhul hüvitab parlament tegelikud tekkinud kulud.
- 3) Muud mandaadi täitmisega seotud kulutused võidakse hüvitada kindlaksmääratud summa ulatuses.

- 4) Parlament määrab kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused.
- 5) Artikli 9 lõiget 3 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 21

- 1) Parlamendiliikmetel on õigus isiklike kaastöötajate abile, kelle nad võivad vabalt valida.
- 2) Parlament kannab seoses nende töölevõtmisega tekkivad tegelikud kulud.
- 3) Parlament määrab kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused.

Artikkel 22

- 1) Parlamendiliikmetel on õigus kasutada tööruume ja kommunikatsioonivahendeid ning parlamendi ametiautosid.
- 2) Parlament määrab kindlaks kõnealuse õiguse teostamise tingimused.

Artikkel 23

- 1) Kõik maksed tehakse Euroopa Liidu eelarvest.
- 2) Vastavalt artiklitele 10, 13, 14, 15 ja 17 tehtavad maksed tehakse igal kuul eurodes või — parlamendiliikme valikul — tema elukohaliikmesriigi valuutas. Parlament määrab kindlaks maksete tegemise tingimused.

Artikkel 24

Käesoleva põhimääruse rakendamise seotud otsused jõustuvad pärast nende avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

II JAOTIS

ÜLEMINEKUSÄTTED

Artikkel 25

- 1) Parlamendiliikmed, kes kuulusid parlamenti enne käesoleva põhimääruse jõustumist ja kes valiti uuesti, võivad seoses palga, üleminekutoetuste ja pensionitega kogu nende tegevusaja jooksul otsustada senise siseriikliku süsteemi kasuks.
- 2) Kõnealused maksed tehakse liikmesriigi eelarvest.

Artikkel 26

- 1) Parlamendiliikmed, kes soovivad jääda vastavalt artikli 25 lõikele 1 senisesse siseriiklikku süsteemi, teatavad oma otsusest parlamendi presidendile kirjalikult 30 päeva jooksul alates käesoleva põhimääruse jõustumisest.

- 2) Nimetatud otsus on lõplik ja pöördumatu.
- 3) Kui vastavat teadet nimetatud ajavahemiku möödudes esitatud ei ole, kehtivad käesoleva põhimääruse sätted.

Artikkel 27

- 1) Euroopa Parlamendi loodud vabatahtlik pensionifond kehtib pärast käesoleva põhimääruse jõustumist edasi nende parlamendiliikmete või endiste parlamendiliikmete jaoks, kes on kõnealuses fondis juba omandanud õigusi või ooteõigusi.
- 2) Omandatud õigused ja ooteõigused säilivad täies ulatuses. Parlament võib määrata kindlaks eeldused ja tingimused uute õiguste või ooteõiguste omandamiseks.
- 3) Parlamendiliikmed, kes saavad palka vastavalt artiklile 10, ei saa enam omandada uusi õigusi või ooteõigusi vabatahtlikus pensionifondis.
- 4) Fondi ei saa kasutada parlamendiliikmed, kes valitakse parlamenti esmakordselt pärast käesoleva põhimääruse jõustumist.
- 5) Artikli 9 lõiget 3 ja artikli 14 lõiget 3 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 28

- 1) Pensioniõigused, mille parlamendiliige on käesoleva põhimääruse kohaldamise hetkeks vastavalt siseriiklikele õigusnormidele omandanud, säilivad täies ulatuses.
- 2) Kui mandaadi täitmise kestus Euroopa Parlamendis või mõne liikmesriigi parlamendis ei ole vastavalt siseriiklikele õigusnormidele pensioniõiguse omandamiseks piisav, võetakse seda aega käesoleval põhimäärusel põhineva pensioni väljaarvutamisel arvesse. Parlament võib omandatud ooteõiguste ülekandmise osas sõlmida kokkuleppeid liikmesriikide pädevate ametiasutustega.

Artikkel 29

- 1) Iga liikmesriik võib üleminekuajaks, mis ei tohi olla pikem kui kaks Euroopa Parlamendi ametiaega, selles valitud parlamendiliikmete jaoks võtta vastu palga, üleminekutoetuste ja pensionite maksmiseks käesoleva põhimääruse sätetest erinevad eeskirjad.
- 2) Parlamendiliikmed tuleb niisuguste eeskirjade kohaselt vähemalt võrdsustada vastava liikmesriigi parlamendi liikmetega.
- 3) Kõik maksed tehakse asjaomase liikmesriigi eelarvest.
- 4) Nimetatud eeskirjad ei piira parlamendiliikmete õigusi vastavalt käesoleva põhimääruse artiklitele 18 kuni 22.

III JAOTIS

LÕPPSÄTE

Artikkel 30

Käesolev põhimäärus jõustub 2009. aastal algava Euroopa Parlamendi ametiaja esimesel päeval.

Strasbourg, 28. september 2005

*Euroopa Parlamendi nimel
President*

J. BORRELL FONTELLES
